

Fiscale compromissen worden gezien als afspraken tussen de belastingdienst en een belastingbetaler over de vaststelling van de juridische en/of de feitelijke elementen van zijn belastingschuld. Deze elementen kunnen zowel in het verleden, het heden als in de toekomst liggen. In dat laatste geval spreekt men van *rulings*.^{532 533} Bij de afspraken, de fiscale compromissen, kan het derhalve gaan om de (interpretatie van de) wetgeving en/of om de door de belastingbetaler gepresenteerde feiten.

Over het rechtskarakter van fiscale compromissen wordt verschillend gedacht.⁵³⁴ Zo is het de vraag of het overeenkomsten betreft in privaatrechtelijke zin dan wel in publiekrechtelijke zin. Langereis is van mening dat geen sprake is van een overeenkomst in privaatrechtelijke zin. Hij ziet het fiscale compromis, in navolging van Koeman en Konijnenbelt, als een bevoegdheidsovereenkomst. Dat wil zeggen: een publiekrechtelijke overeenkomst tussen de administratie en de justitiabele, waarbij (onder meer) afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de administratie een administratiefrechtelijke bevoegdheid zal gebruiken.^{535 536} Anderen, zoals Giele, wijzen op aspecten van deze afspraken die vooral in privaatrechtelijke zin betekenis hebben. Zo mag bij het aangaan van "rulings" geen sprake zijn van dwang, dwaling of bedrog.⁵³⁷ Begrippen die eigen zijn aan het privaatrecht. Artikel 228 van boek 6 BW geeft aan dat een overeenkomst die tot stand gekomen is onder invloed van dwaling, vernietigbaar is.

Schoordijk ziet het fiscale compromis als een methode om een meningsverschil tussen de belastingdienst en de belastingbetaler te voorkomen of te beëindigen. Een dergelijk meningsverschil kan de inhoud van de wetgeving, en dus de interpretatie van de vage norm, betreffen.⁵³⁸ Langereis merkt hierover op: "Een compromis dat uitsluitend juridische elementen bevat lijkt evenwel niet rechtsgeldig".⁵³⁹ Geppaart wijst op het belang van het fiscale compromis voor de belastingpraktijk.⁵⁴⁰ Hij is echter terughoudend als het gaat om het vinden van een compromis over de inhoud van rechtsregels.⁵⁴¹

Mijns inziens is de belastingbetaler in vele gevallen voor het beëindigen van

⁵³² H.D. van Wijk e.a.[9,blz.342].

⁵³³ Zie hoofdstuk 4.

⁵³⁴ Vergelijk H.C.F. Schoordijk[8,blz.1213 e.v.].

⁵³⁵ Ch.J. Langereis[1,blz.313].

⁵³⁶ Vergelijk H.T.P.M. van den Hurk[10,blz.387]. Van den Hurk ziet het fiscale compromis als een bevoegdheidsovereenkomst.

⁵³⁷ J.F.M. Giele[11,blz.21].

⁵³⁸ H.C.F. Schoordijk[8,blz.1219].

⁵³⁹ Ch.J. Langereis[1,blz.313].

⁵⁴⁰ Ch.P.A. Geppaart[12]: "Ook voor het compromis in belastingzaken geldt dat enerzijds de figuur in de praktijk niet kan worden weggedacht. Zonder de mogelijkheid van een compromis, waarbij beide partijen tegemoetkomend zijn, zou de praktijk van het belastingrecht aanzienlijk stroever zijn." (blz.1371).

⁵⁴¹ Ch.P.A. Geppaart[12]: "bij een zuivere rechtsvraag, bijvoorbeeld de uitlegging van een wettelijk voorschrift, dient men terughoudend te zijn ten aanzien van een compromis; de wetgeving kan geen voorwerp zijn voor een overeenkomst. Dit neemt niet weg dat een adviseur er verstandig aan kan doen onder omstandigheden, in ruil voor concessies door de inspecteur, zich neer te leggen bij een zienswijze ten aanzien van een rechtsvraag die hij eigenlijk zou willen bestrijden." (blz.1371)